

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організованої злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

ЗМІСТ

Вступне слово С. Ківалова.....	29
Cuvânt de deschidere O. Cataraga.....	33
Вступне слово Д. Кішка.....	35
Секція 1	
ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ОКРЕМИМ ВИДАМ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	37
Лариса АРКУША	
СИТУАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК СПОСІБ КОМПЛЕКСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ЗЛОЧИННИМИ УГРУПОВАННЯМИ.....	37
Наталія БАСАЛЮК	
СУДОВО-ХІМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНОМУ НАРКОБІЗНЕСУ.....	41
Олег БАУЛІН, Антон ПОЛЯНСЬКИЙ	
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....	46
Маркіян БІЛІНСЬКИЙ	
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУДОВО-ЕКСПЕРТНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПІДРОБКОЮ ДОКУМЕНТІВ І ГРОШОВИХ ЗНАКІВ.....	51
Viorica VOZIAN, Olga CATARAGA	
EXPERTIZA JUDICIARĂ DE AUTOR: ÎNTRE LINGVISTICĂ ȘI INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ. METODE, APLICAȚII ȘI PROVOCĂRI.....	54
Владислава ГОНЧАРУК	
ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ЩОДО ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ.....	62
Олена ДРОБИШЕВА, Ірина ІВАНСЬКА, Оксана МАЦЮК	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ПОРІВНЯЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	65
Альона ДЕСЯТНИК	
ПИСЬМОВА МОВА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ВИКОНАВЦІВ РУКОПИСУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....	70
Ольга ЄРОФЕЄВА	
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДОКУМЕНТІВ НА ПРАВО НА СПАДЩИНУ.....	74

Гончарук Владислава

аспірантка кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології

Національного університету «Одеська юридична академія»,

м. Одеса, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0223-7022>

електронна адреса: honcharuk.vladyslava.ihorivna@gmail.com

ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ЩОДО ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

У тезах розглянуто роль експертного забезпечення протидії організованим злочинності, пов'язаним з торгівлею людьми. Проаналізовано значення та види судових експертиз у механізмі протидії організованим злочинності. Акцентовано увагу на тому, що складність, конспіративність і транснаціональний характер діяльності організованих злочинних угруповань вимагають використання комплексних експертних досліджень та міждисциплінарної взаємодії. Зауважено, що якісне експертне забезпечення є важливим чинником для запровадження сучасних криміналістичних методів боротьби з організованою злочинністю щодо торгівлі людьми.

Ключові слова: організована злочинність, протидія, криміналістика, експертне забезпечення, судова експертиза, правове регулювання, торгівля людьми.

Honcharuk Vladyslava

Postgraduate student of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology,

National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine

EXPERT SUPPORT FOR COUNTERING ORGANISED CRIME INVOLVING HUMAN TRAFFICKING

The theses explore the role of expert support in countering organized crime associated with human trafficking. The analysis highlights the significance and typology of forensic examinations within the broader mechanism of combating organized criminal activity. Particular attention is given to the fact that the complexity, covert operational patterns, and transnational nature of organized criminal groups necessitate the application of comprehensive expert assessments and sustained interdisciplinary cooperation. It is emphasized that robust expert support constitutes a critical precondition for the effective implementation of contemporary forensic methodologies aimed at addressing organized crime in the domain of human trafficking.

Keywords: organized crime; counteraction; forensic science; expert support; forensic examination; legal regulation; human trafficking.

Проблема протидії торгівлі людьми наразі надзвичайно актуальна. Оскільки, у переважній більшості, дана протиправна діяльність здійснюється організованими угрупованнями, має транснаціональний та латентний характер.

Експертне забезпечення є ключовим елементом системи протидії організований злочинності щодо торгівлі людьми. Сучасні організовані злочинні угруповання у сфері торгівлі людьми характеризуються використанням цифрових інструментів, стійкими корупційними зв'язками, високим рівнем конспірації та чітким розподілом ролей. Результати ефективної взаємодії слідчого та експерта із залученням фахівців різного профілю, дозволяють отримати інформацію доказового значення для розслідування та формування стратегії протидії вчинення злочинів пов'язаних з торгівлею людьми.

Експертне забезпечення є комплексною системою наукових та експертних рекомендацій для досягнення оптимального комплексу необхідних дій щодо надання суб'єктам судово-експертної діяльності правових, методичних, наукових, організаційних, інформаційних та інших ресурсів для вирішення покладених на них завдань [1, с. 20].

Зауважуємо, що судова експертиза є найбільш кваліфікованою та ефективною формою використання спеціальних знань, оскільки розширює та конкретизує пізнавальну діяльність слідчого.

Типовими судовими експертизами при протидії організований злочинності кримінальних правопорушень щодо трафікінгу є: криміналістичні експертизи (почеркознавча; технічна експертиза документів; трасологічна; дактилоскопічна; фототехнічна; експертиза відео-, звукозапису; матеріалів, речовин та виробів; молекулярно-генетична); інженерно-технічна експертиза, медична експертиза, психологічна експертиза [2, с. 100-107].

Таким чином, при належній кваліфікації використання спеціальних знань експертом відіграє значну роль не лише при розслідуванні трафікінгу, вчиненого злочинними угрупованнями, а й слугує ефективним чинником протидії вчинення даних злочинів. До прикладу, при проведенні почеркознавчої експертизи та технічної експертизи документів, експерту вдається виявити шляхи та ознаки підроблення документів, ідентифікації учасників злочинних угруповань за рукописними текстами, проаналізувати способи підроблення та нанесення знаків друкованого тексту, результатом чого, є підвищення якості перевірки документів на предмет підроблення та посилення контролю слідчих органів щодо шляхів надходження документів, та знищення їх бланків [3, с. 174-175].

Натомість, за допомогою інженерно-технічної експертизи можливо визначити сліди вчинення злочину та отримати інформацію, що дає змогу слідчому визначити ступінь ієрархічності зв'язків між учасниками, розподілу їх ролей та способи вчинення злочину.

Таким чином, експертне забезпечення протидії організований злочинності щодо торгівлі людьми зосереджено на сприянні суб'єктам розслідування у

викритті організованих злочинних угруповань та виявленні осіб, які причетні до організованих злочинних угруповань за певними ознаками [4, с. 69-72].

Окрім цього, експертне забезпечення повинно ґрунтуватися на сучасних стандартах захисту прав людини, міждисциплінарності та етичних принципах роботи з потерпілими, особливо у злочинах пов'язаних з вербування та експлуатацією, включаючи захист персональних даних, недопущення травматизації психіки осіб та створення безпечних умов для отримання показань. У зв'язку з цим виникає гостра необхідність у підвищенні професійної кваліфікації експертів, розвитку спеціалізованих криміналістичних лабораторій та впровадження інноваційних методик як передумов ефективної протидії організованій злочинності у сфері торгівлі людьми та забезпечення отримання належних і допустимих доказів у кримінальних провадженнях.

Перелік використаних джерел:

1. Пиріг І.В. Поняття криміналістичного та експертного забезпечення досудового розслідування. Криміналістичний вісник № 1 (29), 2018. 20 с.
2. Методика розслідування торгівлі людьми: альбом схем / О. В. Захарова, О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк, А. І. Кунтій, С. І. Марко, Є. В. Пряхін. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 112 с.
3. Серeda В. В., Лотошинська Х. Правове забезпечення протидії торгівлі людьми в Україні. *Державна політика щодо протидії торгівлі людьми: Україна та світ*: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (8 жовтня 2021 року) / упор. Г. Я. Савчин, У. О. Цмоць. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 216 с.
4. Доценко О.С. Стратегічна мета та тактичні завдання протидії організованій злочинності в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2019. № 41, т. 1. С. 69–73. DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2019.41-1.16>